

Cost d'oportunitat i anàlisi marginal en sis decisions

Exercici de càlcul i raonament sobre sis decisions quotidianes: quantificar el cost d'oportunitat real (inclòs l'implícit), distingir cost enfonsat i aplicar la regla del benefici marginal enfront del cost marginal.

DURADA

55 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

individual amb posada en comú

UNITAT 2

La presa de decisions econòmiques

MATERIALS

- Fitxa amb les sis situacions de decisió i les dades numèriques de cada una
- Calculadora simple (el mòbil servix)
- Full de respostes amb taula de tres columnes (cost explícit · cost implícit · cost d'oportunitat total)

ENCAIX CURRICULAR · Sabers A.2, A.5 · Comp. específiques CE1, CE2 · Comp. clau STEM, CPSAA, CE

Plantejament

El cost d'oportunitat és el concepte més citat i pitjor aplicat de tota l'economia de Batxillerat. L'alumnat el recita («és el millor a què renunciés») però en quantificar-lo oblida el **cost implícit**: el sou que deixes de guanyar mentre estudies, el lloguer que podries cobrar pel local que uses tu mateix, l'interès que deixes de percebre. Este exercici obliga a posar número a este cost ocult en sis situacions concretes i a aplicar després la **regla marginal**: continuar fent alguna cosa només mentre el benefici addicional supere el cost addicional.

Objectius didàctics

- Calcular el cost d'oportunitat total d'una decisió sumant cost explícit (dineros que ixen) i cost implícit (ingressos a què es renuncia).
- Identificar i descartar els **costos enfonsats** (irrecuperables) a l'hora de decidir.
- Aplicar la regla de decisió marginal ($BMg \geq CMg$) a una situació amb dades.
- Comprendre que decidir racionalment no és triar el més barat, sinó comparar costos i beneficis complets.

Situacions de la fitxa (resum)

1. **Estudiar un grau vs treballar.** Matrícula 1 500 €/any; sou a què es renuncia 14 000 €/any.
2. **Muntar un negoci en un local propi** que podries llogar per 800 €/mes.
3. **Un concert ja pagat** (entrada de 60 € no reemborsable) al qual ja no et ve de gust anar: és rellevant el preu pagat?
4. **Menjar una porció més** d'un menú lliure: benefici decreixent, cost marginal.
5. **Conduir 20 min més** per estalviar 5 € en la compra.
6. **Subscripció anual vs mensual** d'una plataforma segons l'ús previst.

Passos

- 1. Treball individual — costos (20 min).** Cada alumne resol les situacions 1 i 2 emplenant la taula de tres columnes i obtenint el cost d'oportunitat total anual de cada decisió.
- 2. Treball individual — costos enfonsats (10 min).** Resol la situació 3 argumentant per què els 60 € ja pagats **no** han d'influir en la decisió d'anar o no.
- 3. Treball individual — anàlisi marginal (15 min).** Resol les situacions 4, 5 i 6 aplicant la comparació entre benefici i cost de la unitat addicional. En la 6, calcular a partir de quants mesos d'ús compensa la subscripció anual.
- 4. Posada en comú (10 min).** Es corregixen a la pissarra dues situacions i es discutix l'error més freqüent: oblidar el cost implícit i deixar-se arrossegar pel cost enfonsat.

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Càlcul del cost d'oportunitat total	Suma correctament explícit + implícit	30 %
Tractament del cost enfonsat	Reconeix que allò ja pagat és irrellevant per a decidir	20 %
Aplicació del raonament marginal	Compara bé BMg i CMg, troba el punt d'indiferència	30 %
Justificació escrita	Argumenta cada decisió amb vocabulari econòmic precís	20 %

Variants i extensions

- **Variant curta (30 min):** treballar només les situacions 1, 3 i 4 (un cost d'oportunitat, un cost enfonsat i una anàlisi marginal).
- **Variant d'aula invertida:** demanar que cada alumne porte una decisió real pròpia i li aplique el mateix esquema de tres columnes.
- **Connexió amb la Unitat 5:** anticipar que el comportament marginal del consumidor està darrere del pendent de la corba de demanda.

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE